

Ne, to nezačalo válkou. Průmysl utíká z Evropy. A viník je jasný. I v Česku

- CZ24 News | 28. prosince 2023

EU: Vysoké ceny plynu a elektřiny již podle největší japonské banky Mitsubishi UFJ Financial Group (MUFG) nejsou pro Evropu takový problém a nadějně to vypadá i dodávkami LNG, které Evropě úspěšně „zaplní mezeru“ po dodávkách z Ruska. Evropa teď však má dle MUFG přesně odlišný problém - a to ten, že o plyn již není zájem. Mnoho energeticky náročných podniků totiž dle zjištění přední japonské investiční banky už buď zavřelo, nebo omezilo výrobu a třetina německého průmyslu pak přemýšlí, že z EU uteče. Co za tím stojí? Mnohé firmy to řekly napřímo.

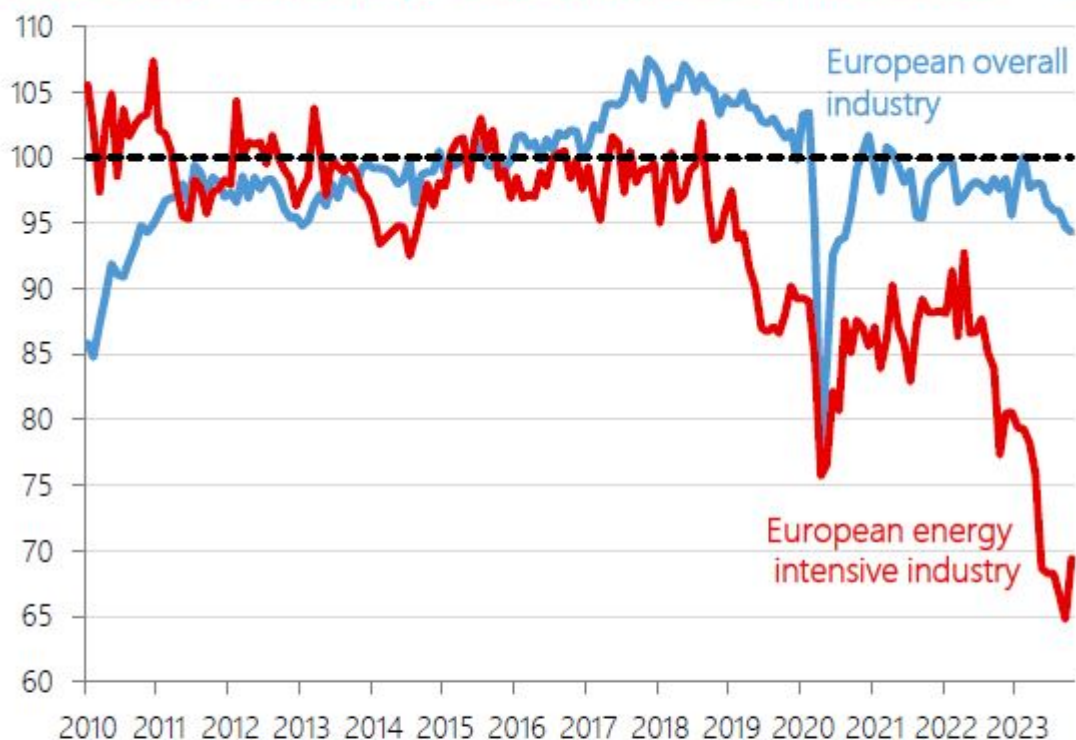
Přestože se aktuálně setkáváme s tvrzeními, že za vysoké ceny plynu může výhradně až omezení dodávek z Ruska, japonská banka připomíná, že jde o evropský problém mnohem starší a že energetická krize v Evropě začala již několik měsíců před ruskou invazí na Ukrajinu na konci roku 2021, tedy období, u nějž si Češi vybaví zejména tehdejší pád Bohemia Energy.

To, co začalo jako krize cen plynu v letech 2021 a 2021, se pak [podle zprávy japonské MUFG](#) katapultovalo do strukturálního makroekonomického problému a její rozhovory s průmyslovými uživateli plynu a elektřiny mají naznačovat, že problémem již nejsou ceny plynu, ale spíše slabá poptávka koncových uživatelů.

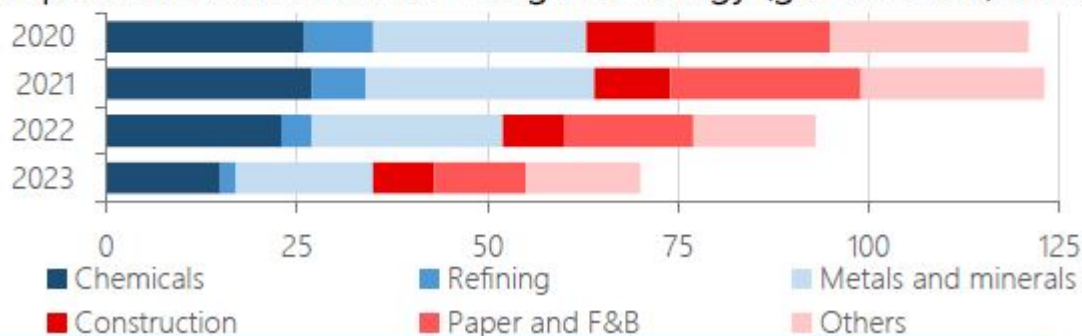
Proč tomu tak je? Podle MUFG se tak děje, jelikož napříč starým kontinentem mnoho energeticky náročných podniků buď již zavřelo, nebo omezilo výrobu poté, co se nedokázaly vyrovnat s vyššími cenami energií. Evropa tak dle banky „překonává svou energetickou krizi díky tlaku na své průmyslové centrum“.

European energy intensive industry worse off than COVID

Europe overall and energy-intensive industries (indices, 2015 = 100)

European manufacturers still using less energy (gas demand, mcm/d)

Podnikat v EU? Raději zmizet do USA

Analýza japonské banky poukazuje na čtyři příčiny poklesu poptávky po plynu, k čemuž dochází navzdory jeho levnějším cenám. Jmenuje, že je za tím pokrok evropských společností v rámci energetické účinnosti, opatrnost s ohledem na rychlost nárůstu cen v roce 2022, slabé globální makroprostředí a ale také upozorňuje i na konkurenční ztráty v důsledku přemístění výroby, především do USA.

Současnou situaci v Evropě japonská MUFG hodnotí s upozorněním na deindustrializaci EU, jelikož dle průzkumu banky až třetina evropského průmyslu přemýšlí, že z Evropské unie zmizí někam jinam. „Průmyslová základna Německa se vyčerpává a průzkum podnikatelského zájmu průmyslových subjektů ukazuje neradostný obrázek. Třetina z nich uvažuje o přesunu do zahraničí – a podobná situace je i na zbytku kontinentu,“ varuje banka.

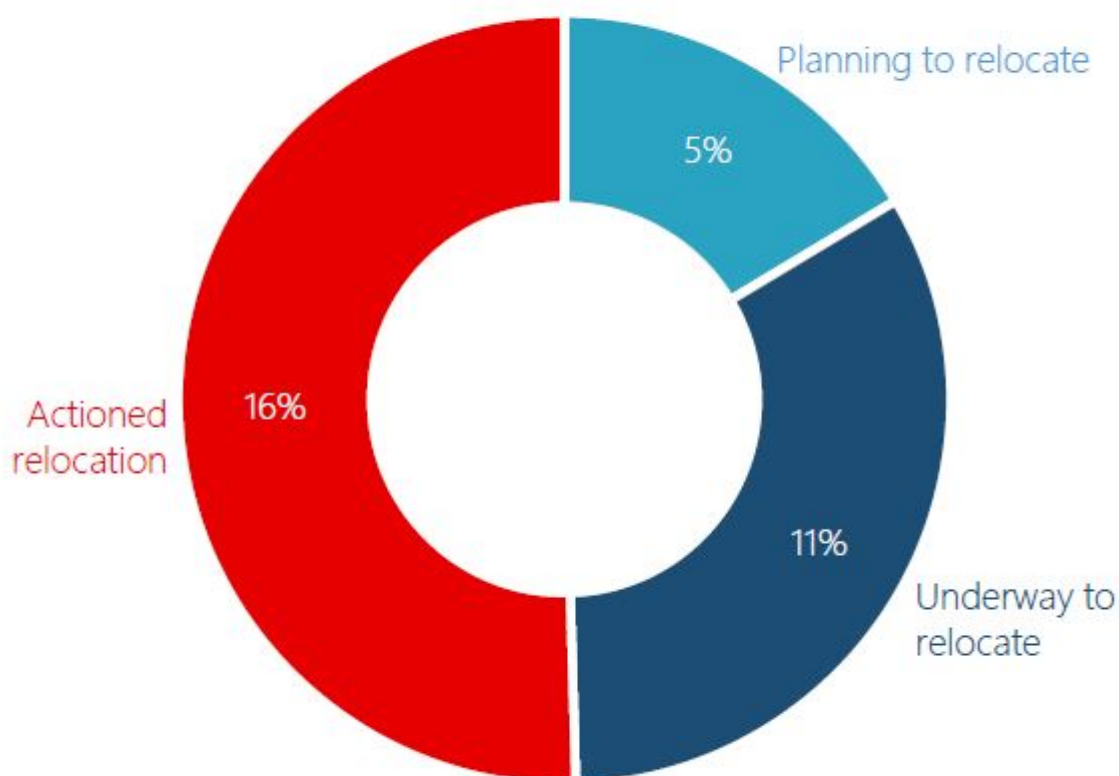
Svá tvrzení MUFG podložila například průzkumem Německé obchodní a průmyslové komory, naznačujícím, že přesunout své sídlo do jiné země plánuje až 32 procent tamních průmyslových podniků.

Že nejde o planá slova, má dokládat to, že z 32 procent průmyslových podniků v sousední zemi, které zvažují přesun kapacit do zahraničí, již 16 procent tato opatření realizovalo, 10,5 procenta z nich je realizují a u 5,2 procenta německých podniků jsou dané kroky v procesu plánování.

The German Chamber of Commerce and Industry survey suggests 32% of industrial companies plan to relocate

Share of German industrial companies considering relocation

32% relocation conversations of which ...

32% of industrial companies are considering to relocate capacities abroad. Of those, 16% have already realised those measures, 10.5% are underway and 5.2% in the planning process.

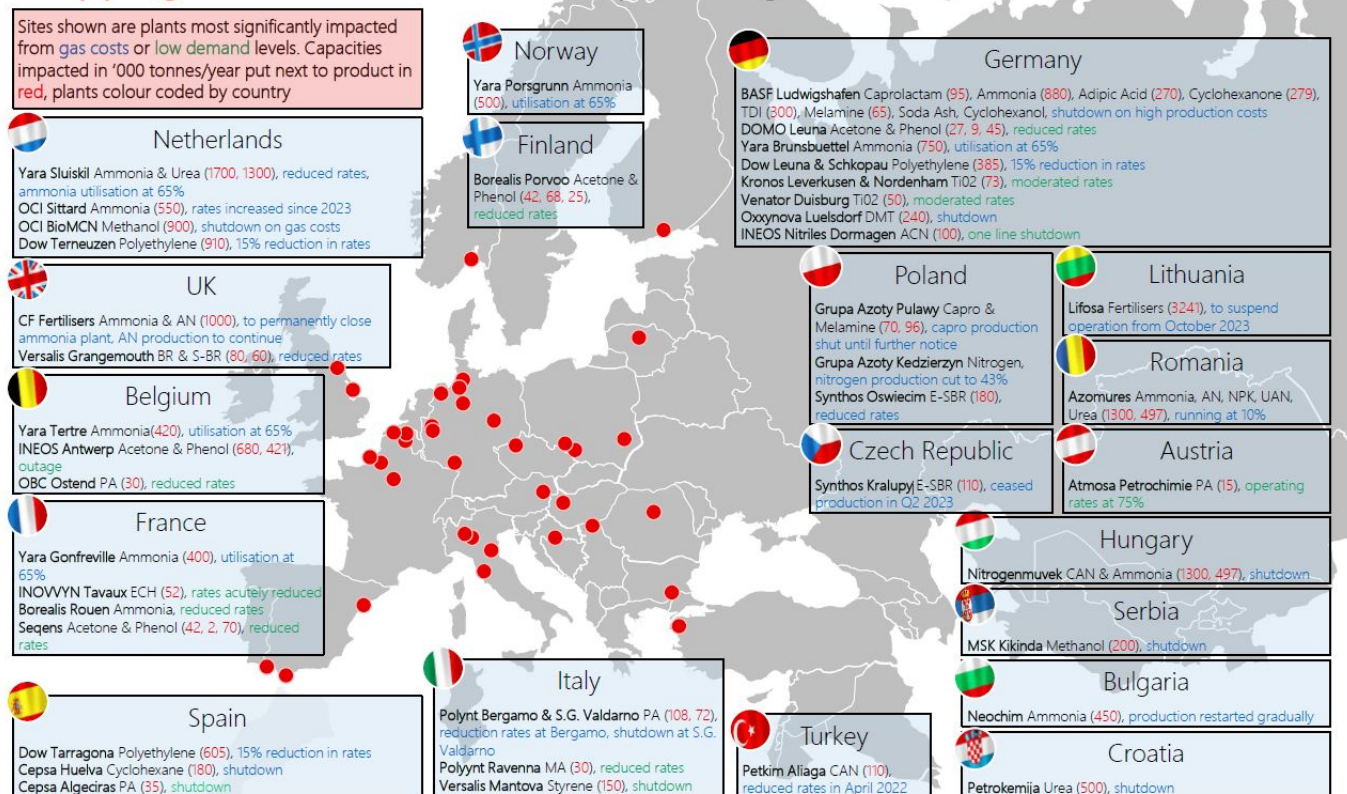
Kde je problém? Evropské firmy to vědí

A co zatím stojí? Evropské firmy to řekly napřímo a více než polovina průmyslových podniků v Německu se domnívá, že pro jejich podnikání je negativní (32 procent) či dokonce velmi negativní (20 procent) energetická tranzice - tedy přechod na „novou energetiku“ tažený unijními klimatickými a zelenými plány. Pozitivně se pak na tuto situaci dívá dle průzkumu Svazu německých obchodních a průmyslových komor pouze 14 procent německých firem.

Kvůli nízké poptávce a cenám plynu již po Evropě omezilo či pozavíralo výrobu množství firem, což MUFG dokládá na mapě nejvýznamněji zasažených závodů. Z Česka se pak na této mapě objevila chemička Synthos Kralupy, která letos kvůli vysokým cenám energií zrušila část výroby a po více než

šedesáti letech v Kralupech nad Vltavou kvůli ekonomické nevýhodnosti ukončila výrobu syntetického kaučuku za bázi styren-butadienu.

Mapping EU de-industrialisation | tracking shutdowns*

December 2023 | Source: Bloomberg, European Commission, Eurostat, Fertilisers Europe, ICIS, Natural Earth, MUFG Research; * The company sites (for chemical, fertiliser and steel entities) shown are the plants most significantly impacted from permanent shutdowns, high gas costs, weak demand or more energy efficiency

Nepomáhají ani regulace EU

Ceny energií a další unijní regulace pak vede evropské společnosti k tomu, že se mají zajímat o možnosti, kam utéct z Evropské unie, přičemž mnohé společnost láká díky svým pobídkám pro firmy zejména americký trh, kde firmy čekají v rámci balíčku představeném americkým prezidentem Joem Bidenem miliardy dolarů v „zelených“ dotacích a daňových úlevách. Že jde o něco, co by evropské firmy mohlo přivést k rozhodnutí soustředit se zejména na amerických trh a opustit EU zmínil například předseda Výkonné rady ředitelů společnosti BASF SE Martin Brudermüller.

„Evropský trh s chemikáliemi roste již přibližně deset let jen slabě. Výrazný nárůst cen zemního plynu a elektrické energie vytváří tlak na chemické hodnotové řetězce. Kromě toho se objevují nejistoty způsobené obrovským množstvím regulací plánovaných EU, jež také doléhají na chemický průmysl. Tyto náročné rámcové podmínky v Evropě ohrožují mezinárodní konkurenceschopnost evropských výrobců a nutí nás co nejrychleji a také trvale přizpůsobovat naše nákladové struktury. My jako společnost musíme jednat hned. Zabýváme se tak pobídkami, které přicházejí s americkým zákonem o snížení inflace (Inflation Reduction Act),“ uvedl Brudermüller.

Plyn z Ruska se daří omezovat, vyhráno ale stále Evropa nemá

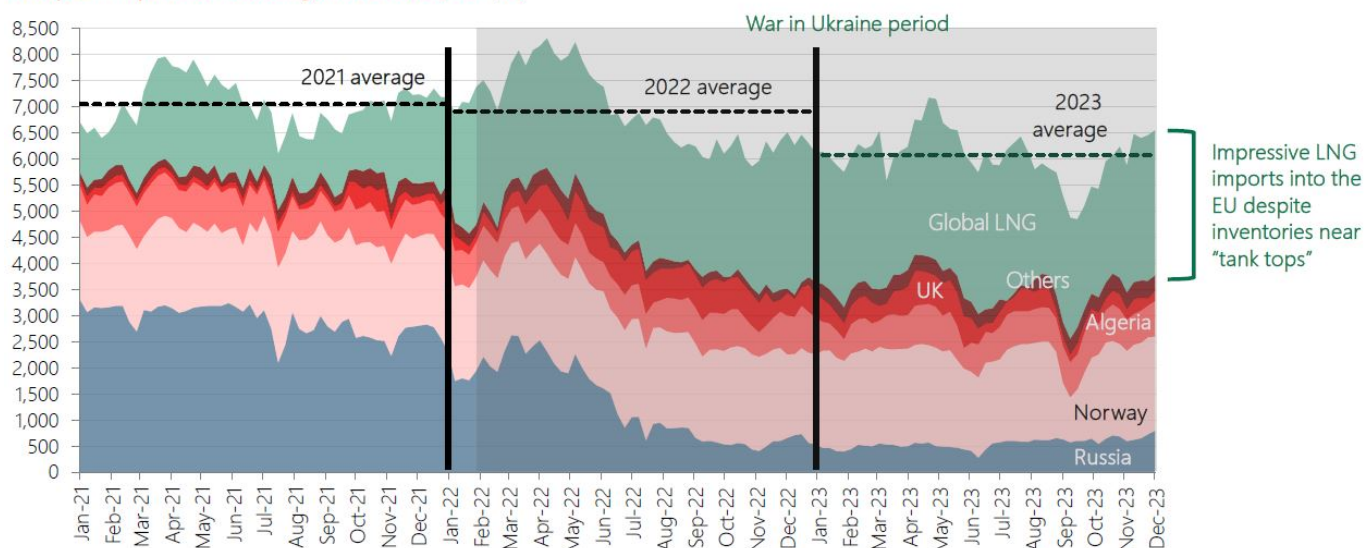
Dobrou zprávou je aspoň to, že se daří redukovat energetická závislost Evropy na Rusku. Přesto v tomto ohledu bude třeba ještě nadále nepolevit. Japonská banka si všímá, že je EU na cestě k tomu, aby do konce roku 2023 zvýšila kapacitu pro znovuzplyňování LNG o 46 metrických tun za rok, což představuje 24procentní nárůst oproti začátku roku 2022, a to převážně prostřednictvím plovoucích jednotek pro znovuzplyňování a skladování, nikoli pevných terminálů na pevnině. „To je sice vítané,

ale stále to zastiňuje rozsah ruského plynu, o který EU od roku 2021 přišla (o přibližně 91 metrických tun za rok z přibližně 117 metrických tun za rok historického dovozu). Důležité je, že kapacita EU pro opětovné zplyňování pomáhá odlehčit vnitřnímu okruhu EU, ale jen málo řeší zásadní problém, že je tady před rokem 2025 zatím nedostatečná kapacita zkapalňování,“ hodnotí MUFG.

Dodávky ruského plynu do Evropy jsou pak již téměř zredukovány, a přestože ruský plyn do Evropy proudí, jde již o výrazně menší množství než v minulosti. Japonská banka hodnotí, že je příliv LNG do Evropy povzbudivý a že LNG zaplňuje prázdné místo, nedostatek terminálů na LNG však není jediným rizikem a problém by mohl pro Evropu nastat v případě plného oživení Číny, která bude mít o tok LNG také zájem. Díky vlažné čínské ekonomice však zatím MUFG hodnotí, že se Evropě mezeru po Rusku daří zaplňovat.

Russia has left the building but LNG flows into Europe has been filling the vacuum

European imports of natural gas and LNG (mcm/d)

Hlavní otázka analýzy MUFG tak je, zdali - i přesto, že plynu a elektřiny bude dostatek - o ni evropské firmy budou mít zájem anebo raději využijí například amerických pobídek a kvůli regulacím a evropským změnám v energetice to v EU nadobro „zabalí“...

[ZDROJ](#)